

Chiếc vòng cầu hôn

--- Long My ---

Để tỏ lòng mong muốn cầu hôn hay hứa hôn, nhiều dân tộc ở Việt Nam thường có tục lệ trao vòng. Quý nhất là vòng bằng vàng, hay bằng bạc, rồi mới đến vòng đồng... Dân tộc nào còn theo phong tục mẫu hệ thì bên nữ trao vòng, bên nam nhận vòng. Các dân tộc theo phong tục phụ hệ thì ngược lại, bên trai trao vòng, bên gái nhận vòng. Nhận vòng là bằng lòng, phải giữ lòng chung thủy. Ngày nay người Việt (Kinh) quý đồ trang sức bằng vàng nên trao nhẫn thay vòng. Còn nhiều dân tộc ở miền núi phía bắc hay Tây Nguyên chỉ dùng bạc làm đồ trang sức phổ biến. Đó là những chiếc vòng cầu hôn mang tính giao duyên.

Theo phong tục mẫu hệ Ê Đê (Đác Lắc) khi người con gái tìm được người con trai ưng ý thì báo cho bố mẹ biết. Bố mẹ cô gái nhờ người mối lái đưa chiếc vòng bằng chất liệu nào là tùy gia cảnh để mở đầu cho việc giao thiệp với nhà trai. Người con trai có khi cũng ngúng nguẩy, vờ không bằng lòng như các cô gái e lệ thường thể hiện. Vài ba lần khi chàng trai đã đồng ý thì nhà gái sang nhà trai tổ chức lễ trao vòng. Nhà trai sau lễ trao vòng, cũng trao cho bên nhà gái chiếc vòng để làm tin cho việc đính ước. Sau đó, nhà trai tổ chức bữa cơm rượu mời bên nhà gái. Đến hôm cưới, bên nhà gái lại đưa sang nhà trai vòng có kèm đồ sính lễ và các thứ như trâu, bò, lợn, gà, rượu, quần áo... Nếu nhà gái nghèo thì chỉ nộp một phần, phần còn lại hai vợ chồng cùng làm nộp dần sau. Lễ cưới tổ chức hai ngày liền. Ngày đầu, nhà gái đến "đón rể". Khi về bên nhà vợ, nếu có voi, chú rể được cưới voi, không có phải đi bộ. Lễ đón rể có ca múa nhạc tưng bừng. Đến nhà vợ bên họ nhà gái lấy ba chén rượu và ba chiếc vòng trao cho chú rể, cậu ruột chú rể và anh ruột chú rể. Nhà trai lại trao ba chén rượu và ba chiếc vòng lần lượt cho cô dâu, cậu ruột cô dâu và anh ruột cô dâu. Khi lễ trao vòng ngày cưới đã xong, hai ông cậu đưa rượu cho cô dâu chú rể. Hai vợ chồng trao chén rượu cho nhau và uống cạn. Có trường hợp, cô gái phải "ở dâu" vài ba tháng hay vài ba năm như tục "ở rể" của một số dân tộc phụ hệ. Chú rể Ê Đê đi đâu hay về nhà bố mẹ để cũng e ấp, bịn rịn xin phép như nàng dâu ở nhà chồng của các dân tộc anh em khác. Những chiếc vòng cầu hôn là kỷ vật thường được lưu giữ suốt đời, có người khi mất thì trao lại cho con cháu làm di vật quý.